

Vergaderjaar 2022–2023

21 501-02

Raad Algemene Zaken en Raad Buitenlandse Zaken

Nr. 2554

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 24 november 2022

Hierbij bied ik u het verslag aan van de Raad Algemene Zaken van 18 november 2022.

De Minister van Buitenlandse Zaken,
W.B. Hoekstra

VERSLAG RAAD ALGEMENE ZAKEN VAN 18 NOVEMBER 2022

Op vrijdag 18 november jl. vond in Brussel een Raad Algemene Zaken (RAZ) plaats. Op de agenda van de Raad stonden de volgende onderwerpen: de geannoteerde agenda van de Europese Raad (ER) van 15 en 16 december 2022, EU-VK relaties, Artikel 7 hoorzitting Hongarije, het Commissiewerkprogramma 2023 en onder AOB de Conferentie over de Toekomst van Europa. De Minister van Buitenlandse Zaken was verhinderd deel te nemen aan deze RAZ vanwege zijn deelname aan de ministerraad. De Nederlandse Permanent Vertegenwoordiger bij de EU vertegenwoordigde Nederland tijdens deze Raad.

Bespreking geannoteerde agenda Europese Raad 15 en 16 december

Russische agressie tegen Oekraïne/Uitbreiding

De Raad sprak kort over de Russische agressie tegen Oekraïne. De discussie richtte zich onder meer op het verder vergroten van de druk op Rusland om zijn agressie tegen Oekraïne te beëindigen. In dat kader riepen meerdere lidstaten, waaronder Nederland, op om aanvullende sanctiemaatregelen tegen Rusland voor te bereiden en aan te nemen. Een aantal lidstaten vroeg daarnaast aandacht voor het belang van accountability voor Oekraïne en de mogelijkheden voor de oprichting van een agressietribunaal.

Follow-up: Energie en economie

Ter voorbereiding op de Europese Raad van 15-16 december a.s. werd tijdens de Raad gesproken over de situatie op de Europese energiemarkt. Verschillende lidstaten pleitten voor publicatie van een wetgevend voorstel voor een marktcorrectiemechanisme (in de vorm van een prijsplafond) voorafgaand aan de Energieraad van 24 november a.s. Andere lidstaten benadrukten dat dergelijk verregaand marketingrijpen andere problemen zal creëren, zoals negatieve gevolgen voor de leveringszekerheid of een ongewenste toename van de consumptie van gas. Deze lidstaten benadrukten dat daarom elk soort *price cap* eerst aan alle waarborgen zoals opgenomen in de conclusies van de Europese Raad van 20-21 oktober jl. zal moeten voldoen. Ook vonden diezelfde lidstaten dat het efficiënter was het probleem bij zijn wortel aan te pakken: reductie van de vraag naar gas door besparingen te realiseren.

Nederland heeft onder meer aangegeven voorstander te zijn van gezamenlijke inkoop van gas. Daarnaast heeft Nederland ervoor gepleit dat elke maatregel die op enige wijze gepaard gaat met ingrijpen in de markt voorafgegaan moet worden door een impact analyse en verplichte besparingsdoelen voor gas. Ook zou volgens het kabinet meer onderzoek gedaan moeten worden om mogelijke gevolgen voor handel en de derivatenmarkt beter in te kunnen schatten.

Veiligheid en defensie

De Raad sprak daarnaast over veiligheid en defensie, waarover in december verdere discussie is voorzien. De interveniërende lidstaten benadrukten het belang van een ambitieuze uitvoering van het Strategisch Kompas ter versterking van de weerbaarheid van de EU. Een aantal lidstaten onderstreepte het belang van het vinden van een duurzame oplossing voor de financiering van de Europese Vredesfaciliteit (EPF). Een discussie over de ophoging van het financieringsplafond van de EPF wordt de komend tijd gevoerd. Nederland is voorstander van ophoging

van het financieringsplafond. Nederland benadrukte tevens het belang van het versterken van capaciteiten en het versterken van EU-NAVO-samenwerking.

Zuidelijk Nabuurschap

De Raad sprak over het Zuidelijk Nabuurschap van de Unie. Binnen de Raad is er breed draagvlak voor het EU Zuidelijk Nabuurschapsbeleid. De Raad stond stil bij de voorbereiding van de vierde ministeriële bijeenkomst van EU-lidstaten en de landen van het Zuidelijk Nabuurschap op 24 november a.s. in Barcelona. De Raad besprak onder meer de agenda voor deze bijeenkomst. De thema's die naar verwachting prominent zullen terugkomen tijdens de bijeenkomst zijn energie, migratie en voedselzekerheid.

Buitenlandpolitiek

De Raad sprak kort over mogelijke agendering van buitenlandpolitieke onderwerpen voor de Europese Raad van 15-16 december a.s. Mogelijk zal de Europese Raad spreken over het bestendigen en verdiepen van de trans-Atlantische samenwerking op zowel veiligheidsvlak als handel en investeringen. Een aantal lidstaten waaronder Nederland benadrukte dat ook migratie tijdens de ER besproken zou moeten worden. Daarnaast vroeg een aantal landen om bespreking van de Westelijke Balkan op de Europese Raad.

EU-VK

Vice-President van de Europese Commissie Maroš Šefčovič heeft de leden van de Raad geïnformeerd over het verloop van de gesprekken tussen de Europese Commissie en de Britse regering over de implementatie van het Protocol Ierland/Noord-Ierland (hierna: Protocol). De gesprekken vinden in goede sfeer plaats en beide partijen lijken geïnteresseerd tot gezamenlijke oplossingen te komen. De inhoudelijke posities van de EU en het VK blijven evenwel op verscheidene punten ver uit elkaar liggen, waardoor het tot dusver nog niet gelukt is om concrete resultaten te bereiken. Er zal maximale inspanning van beide partijen nodig zijn om de verschillen de komende periode te overbruggen. De Commissie benadrukte daarbij dat de bescherming van de integriteit van de Europese interne markt en de Belfast-/Goedevrijdagakkoorden een kernprincipe blijft bij de verdere gesprekken. De Commissie sprak zorgen uit over het voortzetten van de parlementaire behandeling van de *Northern Ireland Protocol Bill*, aangezien dit wetsvoorstel in strijd is met de internationaalrechtelijke verplichtingen van het VK. De Commissie gaf daarbij aan dat zij passend zal reageren op verdere stappen vanuit het VK. De Raad sprak zijn steun uit voor het werk van de Commissie op de volle breedte van de relatie tussen de EU en het VK.

De Commissie benadrukte het belang van EU-eenheid, onder meer bij het afgeven van boodschappen tegenover het VK. Nederland heeft de noodzaak om gezamenlijke oplossingen te vinden nogmaals geadresseerd tijdens de bilaterale *North Sea Neighbours*-conferentie met het VK, die op 16 november jl. plaatsvond in Londen.

Artikel 7 hoorzitting Hongarije

De Raad hoorde Hongarije voor de vijfde keer over het met redenen omklede voorstel van het Europees Parlement uit 2018, met inachtneming van het aanvullende rapport van EP-rapporteur Delbos-Corfield dat op 15 september jl. is aangenomen door het Europees Parlement. De meeste

aandacht ging uit naar de onderwerpen corruptie- en fraudebestrijding, onafhankelijkheid van de rechterlijke macht, mediavrijheid en -pluralisme, de rechten van LGBTIQ+-gemeenschap in Hongarije en de naleving van uitspraken van het EU-Hof door Hongarije. Hongarije kreeg als eerste het woord om de stand van zaken in de artikel 7 procedure toe te lichten. Hongarije vroeg daarbij aandacht voor het pakket van anti-corruptiemaatregelen in het kader van de MFK-rechtsstaatverordening, alsmede voor het pakket aan maatregelen voor hervorming van de rechterlijke macht. De Commissie volgde hierop met een overzicht van de recente ontwikkelingen in de artikel 7 procedure sinds de vorige hoorzitting in mei 2022 en onderstreepte daarbij het belang van de voorzetting van de procedure.

In totaal intervenueerden 15 lidstaten. Namens de Benelux legde Luxemburg een verklaring af waarin Hongarije onder meer werd opgeroepen tot hervorming van de rechterlijke macht, als ook tot naleving van de uitspraken van het EU Hof van Justitie op het terrein van de rechtsstaat. Ook werd verzocht om voortzetting van de artikel 7 procedure. Nederland bevroeg Hongarije aanvullend over de beperkingen van de ruimte voor het maatschappelijk middenveld. Hongarije kreeg aan het slot gelegenheid tot het beantwoorden van alle gestelde vragen, en kondigde aan dat Hongarije conform afspraak op 19 november 2022 de Commissie zal informeren over de implementatie van het pakket van anti-corruptiemaatregelen in het kader van de MFK-rechtsstaatverordening.¹ Daarbij deed Hongarije de belofte om na 19 november 2022 iedere drie maanden een update te geven van de implementatie van het pakket van anti-corruptiemaatregelen in het kader van de MFK-rechtsstaatverordening. Het voorzitterschap concludeerde dat de Raad zich over de artikel 7 procedure jegens Hongarije zal blijven buigen.

Commissie werkprogramma 2023

De Commissie lichtte haar werkprogramma voor 2023 toe. Zij benadrukte daarbij dat veel van de in het programma opgenomen voorstellen gebaseerd zijn op de uitkomst van de Conferentie over de Toekomst van Europa. Volgens de lidstaten verdienen de volgende onderwerpen de aankomende 18 maanden prioriteit: groene en digitale transitie, Russische agressie tegen Oekraïne, de hervorming van de energiemarkt, de hervorming van het Stabiliteits-en Groeipact en de waarden van de EU. In december zal de RAZ het commissie werkprogramma opnieuw bespreken. Het streven is dan de gezamenlijke verklaring van Commissie, Raad en Europees Parlement vast te stellen met de EU-wetgevingsprioriteiten voor 2023–2024.

De Kamerbrief met de kabinetsappreciatie van het Commissie werkprogramma ontvangt uw Kamer separaat.

AOB: Conferentie over de Toekomst van Europa

De Raad sprak kort over de voorbereiding van het feedback-event in het kader van de Conferentie over de Toekomst van Europa. Nederland heeft hierbij aandacht gevraagd voor burgerbetrokkenheid. Tijdens deze bijeenkomst geven de instellingen terugkoppeling aan de deelnemers van de Conferentie over de voortgang van de opvolging, en krijgen de deelnemers gelegenheid in gesprek te gaan met de instellingen. Ook

¹ Het kabinet zal de Tweede Kamer na publicatie van de beoordeling van de Commissie van het pakket aan maatregelen z.s.m. per brief informeren over het Nederlandse standpunt.

kunnen zij vervolgvragen meegeven voor de opvolging van de aanbevelingen van de Conferentie.